

VARNARAÐILI HAFNAÐI AÐ HLÍTA ÚRSKURÐI

Mál nr. 468/2025

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Fjölskyldutrygging. Greiðslukortatrygging.

Skilyrði bótaskyldu.

Gögn.

1. Málskot móttakið 10. desember 2025 ásamt fylgiskjöllum.
2. Bréf V dags. 17. desember 2025.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi sent V tilkynningu um ferðatjón hinn 29. september 2025. Hinn 30. nóvember hafi V synjað erindi hans. Telur M þá afgreiðslu ófullnægjandi og krefst þess að bótaskylda verði viðurkennd.

Atvikum málsins er frekar lýst í bréfi sálfræðingsins X dags. 2. desember 2025. Kemur þar fram að M og dóttir hans, Y, hafi flogið saman til Bretlands hinn 18. september 2025. Í fluginu hafi Y, sem sé greind með einhverfu og ADHD, fundið fyrir verulegum kvíða sem hafi þróast í kvíðakast. Hafi þetta valdið því að M og Y hafi þurft að kaupa sér gistingu nálægt flugvellinum og hafi þau jafnframt þurft að flýta heimferð sinni, sem leitt hafi til umþrættis tjóns. Á þeim tíma sem M og Y hafi verið erlendis hafi X verið í miklum samskiptum við þau, mest dagana 19. og 20. september, og veitt Y viðeigandi sálfræðimeðferð í gegnum síma. X þekki Y mjög vel og hafi sinnt henni í mörg ár og því hafi slík meðferðaraðferð verið tæk. Hafi meðferðin borið þann árangur að Y hafi treyst sér í heimflug 21. september og hafi frekari eftir meðferð af hálfu X farið fram eftir heimkomuna. Algerlega óraunhæft sé að hafna bótakröfu M á grundvelli þess að ekki hafi verið leitað til læknis í London. Í fyrsta lagi þarfnist taugaáföll og kvíðaköst ekki læknsmeðferðar í öllum tilvikum og sé sálfræðileg íhlutun oft heppilegri, sér í lagi þegar viðkomandi þekki til einstaklingsins og aðstæðna hans. Í öðru lagi sé ólíklegt að Y hefði fengið geðheilbrigðisþjónustu í Bretlandi enda geti biðtími eftir bráðri geðheilbrigðisþjónustu verið margar vikur eða mánuðir. Samantekið hafi Y orðið fyrir alvarlegu heilsufarsatviki á ferðalagi sínu til Bretlands og það hafi verið bein afleiðing af greindri einhverfu hennar. Hafi það verið meðhöndlað a heilbrigðisstarfsmanni með viðeigandi klínískum aðferðum en hvorki hafi verið nauðsynlegt né raunhæft að leita geðlæknis ytra. Kostnaður sem féll til vegna óvæntra gistiparfa og þess að M og Y gátu ekki nýtt þá gistingu sem þau höfðu bókað sé afleiðing þessa tjónsatviks.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að alvarleiki þeirra atvika sem leiddu til þess að M og Y breyttu ferðaáætlunum sínum sé ekki dreginn í efa. Hins vegar sé bótaréttur á grundvelli 17. gr. skilmála greiðslukortatryggingar M ekki til staðar, enda liggja ekki fyrir að þau hafi rofið ferð sína samkvæmt skriflegu læknisráði og ekki hafi verið leitað samþykkis V og SOS International fyrir þeim ráðstöfunum sem þau gripu til. Megi þá jafnframt ráða að þau atvik sem leiddu til tjóns hafi verið til staðar áður en staðfestingargjald ferðarinnar var greitt. Samkvæmt 9., sbr. 10. gr. skilmálanna, sé bótaréttur vegna ferðarofs ekki til staðar vegna hvers kyns veikinda eða sjúkdóma sem voru til staðar við greiðslu þess.

Álit.

Meðal gagna sem stafa frá M er vátryggingarskírteini vegna fjölskyldutryggingar og ber það með sér að ferðatrygging sé hluti samsettrar fjölskyldutryggingar hans hjá V. Raunar er gildistími skírteinisins frá og með 1. október 2025 og liggur því ekki að fullu fyrir hvort M var með slíka ferðatryggingu þegar umrætt tjón átti sér stað. Röksemdir V í málinu, gagnvart nefndinni og í samskiptum þess við M, miða aðeins að greiðslukortatryggingu M. Verður því litið svo á að ágreiningur aðila fyrir nefndinni varði aðeins mögulega bótaskyldu úr greiðslukortatryggingu M. Einskorðast umfjöllun nefndarinnar því við þá vátryggingu, enda liggur ekki skýrlega fyrir hvort uppi er ágreiningur um greiðsluskyldu úr ferðatryggingarlið fjölskyldutryggingar M hjá V.

Í skilmálum umræddrar greiðslukortatryggingar, 2. gr. a., kemur fram að tryggingin nái til korthafa, maka, sambýlismaka og barna á framfæri til loka 22 ára aldurs. Af gögnum málsins verður ráðið að Y hafi verið 24 ára þegar umrætt tjón átti sér stað. Er því ljóst að Y er ekki vátryggð samkvæmt þeirri vátryggingu og kemur hugsanlegur bótaréttur hennar því ekki til frekari álita.

Verður að gera sérstaka athugasemdir við málatilbúnað V hvað framangreind atriði varðar, en hann hefði að ósekju mátt vera mun nákvæmari og ítarlegri, bæði hvað varðar gildissvið greiðslukortatryggingar, en á það atriði er ekki minnst, og eins umfjöllun um aðrar váttryggingar sem M kann að hafa verið með hjá V þegar tjónið atvikaðist.

Af málskoti má ráða að M krefjist bóta vegna þeirrar gistingar sem hann og Y urðu að kaupa vegna breytinga á ferðatilhögun, þeirrar gistingar sem þau gátu ekki nýtt sér af sömu ástæðum og þess kostnaðar sem kom til vegna kaupa á flugmiðum.

Í bréfi sínu til nefndarinnar byggir V í fyrsta lagi á því að bótaréttur á grundvelli 17. gr. viðeigandi skilmála sé ekki fyrir hendi. Í því ákvæði kemur m.a. fram að hlutfallsleg endurgreiðsla óafturkræfs ferðakostnaðar sé háð þeim skilyrðum að váttryggður þurfi skv. skriflegu læknisráði, og með samþykki V og SOS International, að rjúfa ferð og fara heim. Þurfa öll skilyrðin að vera uppfyllt. Þá kemur fram í ákvæðinu að bætur greiðist aðeins fyrir hinn sjúka og þá tryggðu sem þurfa nauðsynlega að rjúfa ferð og fylgja honum heim. Þar sem Y er ekki ein hinna váttryggðu samkvæmt greiðslukortatryggingu verður að telja vafa leika á að málsatvik falli yfirleitt undir gildissvið þessa ákvæðis, en hvað sem því líður verður að telja ljóst að umrædd skilyrði fyrir bótaskyldu á grundvelli þess eru ekki uppfyllt. Þannig liggur ekki fyrir skriflegt læknisráð, hvorki frá hérlandum lækni né lækni í Bretlandi, um nauðsyn heimfarar né liggur fyrir samþykki V og SOS International fyrir flýtingu á heimför. Þar sem umrædd skilyrði eru skýrlega sett fram í tilgreindu ákvæði verður ekki séð að bótaréttur verði byggður á því.

Hins vegar vísar V til þess að bótaréttur vegna ferðarofs á grundvelli 9. gr. skilmálanna sé ekki til staðar, enda hafi veikindi Y verið til staðar þegar staðfestingargjald var greitt, sbr. 10. gr. skilmálanna. Samkvæmt fyrrgreinda ákvæðinu greiðir V nauðsynleg viðbótarútgjöld, allt að 120.000 kr., vegna heimferðar til Íslands eða dvalarlands neyðist tryggður til að rjúfa dvöl sína utanlands vegna m.a. skyndilegra alvarlegra veikinda barns. Í 10. gr. kemur fram að félagið greiði þó ekki kostnað vegna hvers kyns veikinda eða sjúkdóma sem náinn ættingi þjáðist af við greiðslu staðfestingargjalds. Þá kemur fram að félagið greiði ekki ónýttan hluta ferðakostnaðar.

Orðalag 9. gr. virðist ekki undanskilja þau tilvik þegar váttryggður neyðist til að rjúfa ferð sína vegna veikinda náins ættingja sem er með honum í ferðinni, þ.e. ekki er áskilið að hinn sjúki sé staddur á Íslandi eða í dvalarlandi váttryggðs. Verður því að líta svo á, og bendir málflutningur V einnig til þess, að M hafi umrætt sinn orðið að rjúfa ferð sína í skilningi 9. gr. Ekki er um það deilt að veikindi Y hafi verið alvarleg og er sérstaklega tekið fram í bréfi V til nefndarinnar að alvarleiki atvika sé ekki dreginn í efa.

Kemur þá til skoðunar hvort veikindi Y hafi verið til staðar við greiðslu staðfestingargjalds. Eins og fram kemur í bréfi X er Y greind með einhverfu og ADHD. Um er að ræða taugaþroskaraskanir sem eru ekki flokkaðar sem „sjúkdómar“ eða „veikindi“. Þar sem um undanþáguákvæði er að ræða verða hugtökin „sjúkdómar“ og „veikindi“ þá ekki túlkuð með rýmri hætti en beinlínis felst í orðalagsskýringu þeirra.

Taugaáföll og kvíðaköst virðast hins vegar flokkuð sem veikindi og samræmist það almennum málskilningi og viðhorfi til slíkra tilfella. Þrátt fyrir að tengsl séu milli þeirra taugaþroskaraskana sem Y hefur greiningu um og þess sjúklega ástands sem leiddi til tjóns hennar verður því ekki talið að um hafi verið að ræða sjúkdóm eða veikindi sem hún þjáðist af þegar staðfestingargjald ferðarinnar var greitt.

Er greiðsluskylda á grundvelli 9. gr. skilmála váttryggingarinnar því til staðar hvað varðar tjón M vegna viðbótarútgjalda hans vegna heimferðar til Íslands, en ekki liggur fyrir nefndinni nákvæmlega hvert umfang þess tjóns var.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr greiðslukortatryggingu sinni, hjá V vegna þeirra viðbótarútgjalda sem hann varð fyrir vegna ferðarofs.

Reykjavík, 13. janúar 2026.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir